

Восьма загальноросійська науково-практична конференція «Сучасні користувачі автоматизованих інформаційно-бібліотечних систем: проблеми обслуговування, вивчення та навчання»

Конференція відбулася в Санкт-Петербурзі, 23–25 жовтня 2007 року в Російській національній бібліотеці (РНБ) (організатори: РНБ, Російська бібліотечна асоціація).

У конференції взяли участь понад 100 науковців та фахівців з бібліотек (національних, універсальних обласних, університетських, публічних) різних регіонів Російської Федерації, а також представники з Білорусі та України.

Особливістю даної конференції, яка під такою назвою проходила вже увосьме, була участь зацікавлених фахівців, науковців, практиків в обговоренні важливих питань розвитку обслуговування користувачів в умовах електронного середовища*.

Під час конференції було обговорено проблеми розвитку сучасного інформаційного середовища, трансформації функцій бібліотек, інформаційних технологій як основи реалізації процесів обслуговування в бібліотеках. Розглядалися проблеми опису електронних мережевих ресурсів, їх виявлення, облік, реєстрація та їхнє використання в бібліотеках; питання організації навчання користувачів бібліотек та персоналу бібліотек, зокрема у вищих навчальних закладах і на базі спеціальних центрів, корпора-

тивної взаємодії бібліотек різної типологічної приналежності при створенні і використанні електронних ресурсів, організаційно-змістові аспекти створення віртуальних довідкових служб.

Зі вступним словом до учасників конференції звернувся В. Р. Фірсов, заступник генерального директора РНБ, який наголосив на важливості даного зібрання, зацікавленого спілкування фахівців бібліотечно-інформаційної галузі, спрямованого на його інноваційний розвиток. Тенденції обслуговування користувачів в електронному середовищі було висвітлено у ключовій доповіді О. Д. Жабко, д-ра пед. наук, начальника Управління інформаційного обслуговування РНБ. Вона визначила тенденції розвитку електронного середовища, що впливають на систему інформаційного обслуговування (ІО) в універсальній науковій бібліотеці: зміни структури аудиторії локальних користувачів бібліотек, трансформація ресурсної бази у напрямі збільшення електронного складника, широке використання у суспільстві телекомунікацій – та представила напрями відповідної реакції системи ІО на виклики суспільства, моделі оптимізації та розвитку ІО.

Проблеми надання послуг в електронному середовищі, права користувачів щодо їх отримання, проблеми якості пошуку інформації в електронних каталогах розглянула О. В. Серова, директор з бібліотечно-інформаційного обслуговування Російської державної бібліотеки (РДБ).

Систему обслуговування користувачів Національної бібліотеки Білорусі в електронному інформаційному середовищі висвітлила О. В. Долгополова, заст. директора з інформаційно-бібліотечного обслуговування цієї бібліотеки.

К. О. Шапошников, зав. відділу Державної публічної історичної бібліотеки Росії, докладно зупинився на питаннях створення та використання власних електронних ресурсів бібліотеки при обслуговуванні користувачів, програмі поцифрування важливих довідкових видань. Питання корпоративної взаємодії бібліотек знайшли висвітлення у доповідях О. І. Племнека, виконавчого директора Асоціації регіональних бібліотечних консорціумів (АРБІКОН) («Проекти АРБІКОН – новий етап розвитку»), Р. Т. Усманова, заст. директора Інституту корпоративних бібліотечно-інформаційних систем Санкт-Петербурзького державного політехнічного університету («Інтеграційні рішення для бібліотек, бібліотечних проєктів і консорціумів»), Е. Г. Разумової, гол. бібліографа РНБ, координатора Віртуальної довідкової служби (ВДС) («Основні принципи роботи ВДС Корпорації універсальних наукових бібліотек (КОРУНБ)»).

* Див. докладніше: Современные пользователи автоматизированных информационно-библиографических систем: проблемы обслуживания, изучения и обучения: Материалы науч.-практ. конф., 25–26 марта 1997 г. / Рос. библ. ассоц.; Рос. нац. б-ка / Сост. и ред.: Е. Д. Жабко, Т. В. Соколова. – СПб.: Изд-во Российской нац. б-ки, 1997. – 108 с.; Современные пользователи автоматизированных информационно-библиотечных систем: проблемы обслуживания, изучения и обучения: Материалы 2-й науч.-практ. конф., 25–27 марта 1998 г. / Рос. библ. ассоц.; Рос. нац. б-ка / Сост. и ред.: Е. Д. Жабко, Т. В. Соколова. – СПб., 1999. – 128 с.; Современные пользователи автоматизированных информационно-библиотечных систем: проблемы обслуживания, изучения и обучения: Материалы 3-й науч.-практ. конф., 25–27 окт. 1999 г. / Рос. библ. ассоц.; Рос. нац. б-ка / Сост. и ред.: Е. Д. Жабко. – СПб.: Изд-во Рос. нац. б-ки, 2000. – 80 с.; Современные пользователи автоматизированных информационно-библиотечных систем: проблемы обслуживания, изучения и обучения: Материалы 4-й и 5-й науч.-практ. конф. / Рос. библ. ассоц.; Рос. нац. б-ка / Сост. и ред.: Е. Д. Жабко, Т. В. Соколова. – СПб., 2003. – 144 с.; Современные пользователи автоматизированных информационно-библиотечных систем: проблемы обслуживания, изучения и обучения: Материалы 6-й и 7-й науч.-практ. конф. / Рос. библ. ассоц.; Рос. нац. б-ка / Сост. и ред. Е. Д. Жабко. – СПб.: РНБ, 2006. – 174 с.

М. Ю. Нещерет, зав. відділу РДБ, докладно висвітлила питання впровадження Віртуальної довідкової служби у бібліотеці, підбила підсумки першого півріччя її діяльності в експериментальному режимі.

Організаційно-змістові аспекти створення віртуальних довідкових служб знайшли відображення у доповіді К. П. Здрелюк, зав. сектору, адміністратора Служби віртуальної довідки ЦДПБ ім. В. В. Маяковського. Проблеми використання програмного забезпечення з відкритим вихідним кодом у бібліотеках порушила Н. В. Соколова, директор інституту корпоративних бібліотечно-інформаційних систем Санкт-Петербурзького державного політехнічного університету.

Зацікавила колег розповідь Т. В. Добко, зав. відділу НБУВ, про розвиток інформаційного обслуговування в електронному середовищі, формування та використання електронних ресурсів, аналіз використання віддаленими користувачами доступу до баз даних провідних світових виробників.

Учасники конференції ознайомилися з можливостями використання в інформаційному обслуговуванні баз даних компанії Ovid Technologies (Н. Г. Вершиніна, виконавчий директор ЗАТ «КОНЕК»), презентаціями «Blackwell Publishing – Partnerships in Learning, Research and Professional Practice», «Knowledge for Generations» (Р. Шульке, менеджер видавництва Wiley InterScience і Blackwell Synergy). Цікавим досвідом обслуговування читачів абонементу в умовах комплексної комп'ютеризованої бібліотеки поділилася Н. Г. Сапожнікова, зав. абонементу Бібліотеки-читальні ім. І. С. Тургенева.

М. О. Яцевич, декан факультету інформаційно-документних комунікацій Білоруського державного університету культури і мистецтв, розповів про підготовку «фахівця з АБІС» в умовах ВНЗ культури і мистецтв. Питання навчання персоналу бібліотек, самоосвіти знайшли відбиття у доповідях А. М. Маркар'ян, керівника медіатеки Бібліотеки-читальні ім. І. С. Тургенева («Медіатека – центр навчання інформаційним технологіям співробітників

бібліотеки»), О. В. Панкової, заст. директора Санкт-Петербурзького бібліотечно-технікуму («Освітній процес як спосіб просування професійних інформаційних ресурсів»), Л. С. Беркутової, викладача Санкт-Петербурзького бібліотечно-технікуму («Інновації в освітньому процесі середнього спеціального навчального закладу») та ін.

Організація доступу до мережових електронних ресурсів, аналіз статистики їхнього використання читачами бібліотеки знайшли відбиття у доповіді М. В. Поганих, зав. відділу Фундаментальної бібліотеки Санкт-Петербурзького державного політехнічного університету. О. В. Стрелкова, зав. відділу цієї ж бібліотеки, зробила аналіз статистики відвідувань як засобу розвитку мережового бібліотечно-видання. Питання практичного застосування ресурсів корпоративної мережі МАРС в умовах малого міста висвітлила Н. В. Лапіна, зав. відділу ЦБС м. Оленегорськ.

Усі зацікавлені мали можливість взяти участь у тренінгу «Технологія корпоративної взаємодії віртуальних довідкових служб універсальних наукових бібліотек». Було висвітлено технологію обслуговування віддалених користувачів у ВДС КОРУНБ, висловлено сподівання та здійснені практичні кроки до розширення кола учасників, розвитку корпоративного довідкового обслуговування (Е. Г. Разумова); розглянуто практичні питання професійного пошуку у мережі інтернет (А. Г. Беглік, провідний бібліограф РНБ); висвітлено питання бібліографічного опису мережових ресурсів (С. Д. Мангутова, зав. групи літератури і мистецтва РНБ).

Підсумовуючи, зауважимо, що професійне спілкування було корисним для усіх учасників та доповідачів. Під час роботи конференції відбувся обмін досвідом роботи бібліотек, встановлено професійні контакти з колегами з довідково-бібліографічних служб провідних бібліотек РФ.

Т. Добко,

зав. відділу НБУВ, с. н. с., канд. іст. наук